

Wereldreis

*Ontdek de
omgeving van
Haulerwijk met
wereldse gebieden*

Ga op wereldreis

Ga vanuit Haulerwijk op wereldreis. In dit boekje hebben wij twee autoroutes uitgezet.

De eerste route van ruim 20 kilometer gaat naar het noorden en leid je via Amerika naar Oostindië. Onderweg is er veel moois te zien over onder andere de geschiedenis van deze unieke streek.

De tweede route is langer. In bijna 60 kilometer rijd je naar het zuidwesten en kom je langs Petersburg, Moskou, Egypte, Frankrijk en Canada. Ook op deze route valt veel te zien en te beleven.

Wij wensen je een goede reis!

Uitgave van Plaatselijk Belang 'Vooruitgang' Haulerwijk
(www.plaatselijkbelanghaulerwijk.nl) en
Ondernemersvereniging Haulerwijk (www.haulerwijk.nl)

Layout/druk: BVK grafisch vormgever

WERELDREIS DEEL 1 (± 20,75 km)

- Start bij rotonde (centrum) Haulerwijk.
- Rij naar het noorden (Leeksterweg).
- Na ± 2 km (N979, Een-West) sla je rechtsaf (Schansweg; anwb-bord: Een-Norg).

Je komt nu langs de Zwartendijksterschans.

De schans maakte deel uit van de Friese Waterlinie, die de doorgang door de Drentse venen vanuit Friesland richting Groningen controleerde. De schans is genoemd naar de oude naam van de weg waaraan hij ligt, de Zwartendijk, eertijds de enige verbinding door het veengebied tussen Friesland en Drenthe. De ligging was dus zeer strategisch. De huidige naam van de weg is: de Schansweg. Het bestaat uit een (meestal droge) gracht en vier bastions. De schans is een van de weinige nog bestaande schansen uit de Tachtigjarige Oorlog.

De schans is gebouwd in 1593 in opdracht van Willem Lodewijk van Nassau-Dillenburg. Na de Tachtigjarige Oorlog raakte de schans in verval. In 1673 werd de schans weer in staat van verweer gebracht, ditmaal vanwege de aanval van de bisschop van Münster. Hierna raakte de schans weer in verval. In 1988 is de schans gerestaureerd en in 2002 zijn de gracht en de brug hersteld. Het was toen eigendom van stichting Oud Drenthe. Bij het opheffen van deze stichting in augustus 2009 werd het eigendom overgedragen aan de Stichting Het Drentse Landschap.

- Sla bij de eerste weg (Middendrift) linksaf. Je komt nu in **Amerika!** Je rijdt langs Drentse Vennen en Ronostrand.

Amerika is een buurtschap. Het ligt tegen de grens aan van de provincie Groningen. Het ligt ongeveer vier meter boven zeeniveau en ten noordwesten van het dorp Een, en valt daar formeel ook onder. Het is gesticht in 1909 tijdens ontginning van het grote heidegebied Steenbergerveld, en het Eenerveld. Het deel in de voormalige gemeente Norg kreeg de naam Amerika mee.

De ontginning van genoemd gebied is grotendeels gerealiseerd door H.(Heertze) J.(Jacob) Krijthe, geboren 1872 te Oldehove en overleden 1959 te Nietap. Een halfverharde weg in het gebied wordt ook wel naar hem vernoemd, t.w. de Krijthereed.

Amerika ligt ongeveer in het midden van de driehoek die de dorpen Haulerwijk, Een en Zevenhuizen vormen. De buurtschap bestaat uit enkele verspreid liggende boerderijen die allemaal aan dezelfde slingerende weg, genaamd Amerika liggen.

Een groot gedeelte van het grondgebied van Amerika wordt ingenomen door het recreatiecentrum Ronostrand, ongeveer halverwege het weggetje Amerika. Het Ronostrand is een voormalige zandafgraving, die tegenwoordig als zwemplas in gebruik is en in die hoedanigheid mensen uit de wijde omgeving aantrekt. In de omgeving bevindt zich nog een andere, werkende, zandafgraving.

- Na het passeren van Ronostrand linksaf (vervolg Amerika).

Hier zie je rechts het vliegveld van de Roder Luchtvaart Club en de crossbaan van Motorsport Vereniging Noordenveld.

- Sla rechtsaf bij de weg Commissiebos.
- Aan het einde van deze weg, rechtsaf.
- Daarna gelijk linksaf = **Oostindië**
- Volg Oostindië tot je links de Oostindischewijk (=straat) ziet. Sla hier in.

Oostindië (Gronings: Oost-Inje) is een gehucht annex buurtschap in de gemeente Westerkwartier (provincie Groningen) en Noordenveld (provincie Drenthe). Oostindië valt formeel zelf onder vier dorpen qua adressering. In de provincie Groningen zijn dat Zevenhuizen en Leek en in de provincie Drenthe Nietap en Nieuw-Roden. De naam is een verbastering van Oosteinde, dat op zijn Gronings als Oostinde (met een lang aangehouden i) werd uitgesproken. Met dat oostein-

de werd bedoeld dat het ten oosten van Zevenhuizen is gelegen. Door Oostindië loopt een water (wijk) met de merkwaardige naam Drost-in-de-wijk, die loopt tussen de Kokswijk en de Oostindische Wijk. De naam Drost-in-de-wijk (ook Drostindewijk) is feitelijk een verbastering van De Oostindische Wijk. Het water komt ook wel in teksten en op kaarten voor als Drostinnewijk, waarbij ongetwijfeld werd gedacht aan de vrouwelijke vorm van drost.

- Aan het einde van de straat Oostindischewijk gaat u rechtsaf. En daarna linksaf (over de brug, max. breedte 2.20 m - zie foto). Na de brug linksaf (N979).

Van Oostindië naar Petersburg en Moskou is een eindje rijden. We gaan eerst weer terug naar Haulerwijk ! U rijdt dan door Zevenhuizen over de N979 (± 8,5 km).

- Dit was het eerste deel van de Wereldreis. Nadat u weer terug bent in Haulerwijk kunt u deel 2 volgen.

WERELDREIS DEEL 2 (59 km)

- Bij de rotonde in het centrum van Haulerwijk gaat u rechtsaf, richting Waskemeer.
- In Waskemeer gaat u over de brug en daarna gelijk weer rechts.
- Dit is de P.W. Janssenweg. Aan het einde van deze weg links (Oudewijk) en daarna eerste weg rechts (Leidijk).
- Na ± 0,75 km ligt links van u de Janssenstichting.

Janssenstichting is een buurtschap ten zuidwesten van Waskemeer, waaronder het ook formeel valt. De Janssenstichting is vernoemd naar de familie Janssen. In 1899 heeft de heer Peter Wilhelm Janssen 40 hectare heidegrond bij Waskemeer opgekocht en dat gebied ontgonnen. De gelijknamige weg is een doodlopende weg. Er zijn ook Janssenstichtingen bij Nij Beets en Oudehorne.

- Bij de kruising gaat u rechtdoor. Hierna ziet u rechts de Duurswouderheide.

De heide van Duurswoude of Duurswouderheide is het grootst overgebleven heideveld van de provincie Friesland. Het gebied meet ongeveer 150 ha. Het maakt deel uit van een bijna 1000 ha groot aaneengesloten bos- en natuurgebied van het Staatsbosbeheer rond Bakkeveen. Toegang: de bekendste ingang ligt aan de Duerswâld, ter hoogte van het hervormde kerkje van Wijnjewoude, de andere aan de Leidijk bij Waskemeer. Een heuvel aan de bosrand, die het heideveld scheidt van het bos, is ingericht als uitkijkplaats. Over het hele heideveld verspreid zijn vennetjes te zien, waarvan er zes een behoorlijke omvang hebben. Het zijn vermoedelijk allemaal pingorines: vennen of veenplassen, ontstaan uit ijslenzen in de ijstijd. In de Middeleeuwen werd de heide bewoond. De mensen woonden vlak bij de vennetjes. Bewijzen dat de heide bewoond is geweest, zijn opgravingen van potscherpen op de heide. Ook doen verschillende aangeplante eikenwallen herinneren aan de bewoonde tijden van de heide. De grote plas die u aan de weg ziet liggen, heet Waskmar. Hierin werden

vroeger de schapen gewassen. In 1954 veranderde de naam Haulerwijk-Beneden naar Waskemeer. Vernoemd naar deze grote veenplas.

- Aan het einde van de Leidijk naar rechts en dan eerste weg links (**Petersburg**).

De buurtschap Petersburg is ontstaan in de 18e eeuw. Petersburg zou volgens de overlevering vernoemd zijn naar ene Pieter Blaauw die er een kroeg had. Deze was van oorsprong turfstecker en bouwde zijn huis om tot een kroeg. Deze noemde hij Pieters Burgd, waarvan dan de plaatsnaam zou zijn afgeleid. Bewijzen hiervoor zijn echter niet gevonden. Waarschijnlijk is de plaats vernoemd naar de Russische stad Sint-Petersburg.

- Aan het einde van deze weg rechts, de brug over. De eerste straat rechts is **Moskou**. Maar wij blijven rechtdoor rijden over de Peelrug.

- Na een dikke kilometer gaat deze weg over in Bijdeleiwei. Dit blijven we 2,5 km volgen.

- Bij deze kruising slaat u linksaf (Sint Magnuswei).

- Bij de rotonde gaat u rechtdoor (Prikkedam).

Aan het einde van deze weg ligt het Motorcross Circuit "Prikkedam" (in 1946 opgericht) en is gelegen in een mooie natuur- en bosrijke omgeving. Hier worden een paar keer per jaar wedstrijden op regionaal en nationaal niveau gehouden.

- Nadat u over de Tjonger (of Kuinder) bent gegaan, neemt u de eerste weg links en komt u aan in **Egypte**.

De Tjonger of Kuinder (officieel: De Tsjonger (Fries) of De Kuunder (Stellingwerfs) is een riviertje dat van zuidoost naar het zuiden van Friesland loopt. De Tjonger maakt deel uit van de Friese Turfroute. De Tjonger is 41,7 kilometer lang. De Tjongervallei een open biotoop met een unieke flora en fauna. Weidevogels als de wulp, grutto, scholekster, kemphaan, leeuwerik, Kievit, gele kwikstaart en patrijs nestelden hier tot het begin van de 21e eeuw. Vanaf 2010 zijn ze helaas minder waargenomen.

Egypte ligt ten zuiden van de Tjonger en ten noordoosten van het dorp Nijeberkoop, waar het ook formeel onder valt. De naam van de buurtschap is waarschijnlijk afgeleid van een gelijknamige boerderij.

- Aan het einde van de weg Egypte gaan we links (Alberdalaan). Hier vindt u de Catspoele (rechts) en het Diakonievane (links). Meer informatie kunt u op de informatiepanelen lezen.
- Aan het einde van de Alberdalaan gaan we links (Grindweg). Na 0,5 km komt u langs FELIDA Big Cat Sanctuary.

FELIDA is een opvangcentrum dat zorg verleent aan geredde en getraumatiseerde grote katachtigen. Het is een project van Stichting Vier Voeters (Four Paws International); de internationale dierenwelzijnsorganisatie voor dieren onder directe invloed van mensen. Vier Voeters legt dierenleed bloot, redt dieren in nood en beschermt ze. Onze visie is een wereld waarin mensen dieren behandelen met respect, empathie en begrip.

- Aan het einde van de Grindweg slaan we rechtsaf (Abbedijk-Twijtel). Dan weer rechts, de N351 op en eerste weg links. We zijn nu in **Frankrijk** beland.

Dit buurtschap is ontstaan in het begin van de twintigste eeuw. De plaatsnaam verwijst naar een oudere veldnaam in het gebied. Gedacht wordt dat deze waarschijnlijk is afgeleid van de familienaam Frankena. Een volksverhaal is dat

de naam afkomstig zou zijn van een ruzie onder bewoners over de oorlog met Frankrijk in de 19e eeuw.

- **Frankrijk** rijden we helemaal uit.
Bij de kruising rechtdoor (Donkereweg).
Na 2,4 km slaan we linksaf (Hoofdweg) om daarna (0,5 km) weer linksaf de Verwersweg op te gaan.
- Het is wel leuk om even door Zorgvlied te rijden.
Daarin staan we bijzondere kerken.
- We vervolgen onze weg naar Wateren.
Na een kleine 2 kilometer slaan we linksaf, de Appelschaseweg.
- Na 1,8 km gaan we de grens van Drenthe en Fryslân over en komen in **Canada**.
Hier kunt u na ± 1 km even stoppen om aan de linkerkant het Canadameer te bewonderen. Aan de andere kant van de weg ligt het natuurgebied Aekingerzand. Dat hoort bij het Drents-Friese Wold.

- Deze weg rijden we uit en slaan rechtsaf (Kloosterweg).
- We komen langs Buitencentrum Drents-Friese Wold en gaan de N381 over naar Appelscha (Wester Es)

Buitencentrum Drents-Friese Wold is een bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer bij Terwisscha in Friesland. Het ligt in het Nationaal Park Drents-Friese Wold en is bereikbaar per fiets en auto. In het buitencentrum Drents-Friese Wold is informatie te vinden over de natuur zoals de planten en dieren in het natuurgebied.

- Bij de rotonde rechtdoor (Bruggelaan).
De brug over en weer rechtdoor (Zuideinde, richting Fochteloo).

De Opsterlandse Compagnonsvaart is een kanaal tussen de Nieuwe Vaart bij Gorredijk en de Drentse Hoofdvaart bij Smilde en maakt deel uit van de Turfrou-te. De lengte van het kanaal is 34 kilometer.

- Bij de tweede kruising rechts (Fochteloërveen)
(De eerste is een doodlopende weg, Willemstad)

- Aan het einde van deze weg rechts af (Weperpolder, N919)
En daarna gelijk weer links (Rendijk).
- Deze weg rijden we uit en slaan linksaf.
Bij de rotonde rechts, richting Haulerwijk en dan zit deel 2 er op !

Startpunt Haulerwijk

Wie Noord-Nederland wil ontdekken, kiest als Startpunt Haulerwijk.

Omdat het centraal ligt, precies op de grens van Fryslân, Groningen en Drenthe. En omdat je hier alle ingrediënten binnen handbereik hebt die Noord-Nederland zo uniek maken. De rust, de ruimte, de gemoedelijkheid en de typisch noordelijke mentaliteit van de mensen: nuchter, wars van kapsones en goudeerlijk.

